

ІНФОРМАЦІЙНА ДОВІДКА
щодо виконання Регіональним центром з надання БВПД у Закарпатській
області річного плану діяльності на 2022 рік у II кварталі

Зміст

Розділ I. Основні заходи, що були здійснені за стратегічними цілями	2
[1.1] Підвищення рівня правової свідомості, правової культури та правової освіченості людей.....	2
[1.3] Забезпечення вирішення проблем людей у правовий спосіб за допомогою існуючих та розвитку нових механізмів	7
[1.4] Розвиток на базі системи БПД механізмів, спрямованих на недопущення порушень прав людини, яка знаходиться у контакті чи конфліктів із законом (в адміністративному та кримінальному процесі)	10

Розділ І. Основні заходи, що були здійснені за стратегічними цілями

[1.1] Підвищення рівня правової свідомості, правової культури та правової освіти людей

Дещо у незвичному форматі відзначили День Конституції України фахівці Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області. Заступник директора центру Лариса Фучко та начальник відділу комунікацій та правопросвітництва, на запрошення керівниці бібліотеки Марії Форкуци, завітали до бібліотеки-філії № 2 КЗ «Ужгородська ПБ» на традиційні Бібліотечні чаювання.

У заході взяли участь постійні відвідувачі бібліотеки та нові – з числа вимушених переселенців, а також хористи – «синьори» Інституту третього віку Ресурсного центру

Кольпінга. Виступ яких став справжньою окрасою заходу.

Заступник директора Регіонального центру Лариса Фучко зробила невеликий екскурс з історії створення Конституції України, виокремивши основні етапи. Фахівець зазначила, що право на безоплатну правову допомогу закріплена та гарантована Конституцією України можливість громадянина України, іноземця, особи без громадянства, у тому числі біженця чи особи, яка потребує додаткового захисту, отримати в повному обсязі безоплатну первинну правову допомогу, а також можливість певної категорії осіб отримати безоплатну вторинну правову допомогу у випадках, передбачених цим Законом.

Скористатись представництвом інтересів за рахунок держави у судах, перед органами державної влади та ін. можуть малозабезпечені особи, учасники бойових дій, особи, які постраждали від домашнього та інших видів насильства, діти, внутрішньо переміщені особи тощо. Фахівець розповіла і про те, що система БПД долучається до сприяння у документуванні воєнних злочинів РФ в Україні. То ж. у випадку, якщо особа стала жертвою або свідком, можна звертатися до центрів чи бюро правової допомоги, або ж реєструвати через інтернет-ресурс <https://warcrimes.gov.ua/>.

Фахівці розповіли учасникам заходу про роботу системи БПД в умовах воєнного часу. Зокрема, поінформували про пільги внутрішніх переселенців та порядок відшкодування вартості комунальних послуг власникам житла, які безоплатно прихистили ВПО. Ознайомили і з застосування ст. 40 ККУ, в якій йдеться про те, що у випадку, якщо особа вчинила протиправне діяння з фізичного чи психологічного примусу, чи у випадку загрози життю, вона звільняється від кримінальної відповідальності.

10 травня провели фахівці Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області в обласному центрі соціально-психологічної реабілітації в Ужгороді. Заступниця директора Регіонального центру Лариса Фучко поінформувала учасниць заходу про пільги для ВПО, передбачені законодавством, зокрема, розповіла і про їхнє право на представництво у судах за рахунок держави з будь-яких питань. Фахівець ознайомила присутніх із порядком перетину державного кордону для осіб з числа внутрішніх переселенців, розповіла про відмінність статусу біженця від тимчасового захисту. Окрім того, юрист центру Л.Фучко надала фахові консультації переселенкам із питань, які їх цікавили, зокрема, щодо трудових відносин.

Жінки, які переїхали на Закарпаття з небезпечних територій, дізналися, що система БПД долучилася до документування воєнних злочинів рф. Фахівці запросили присутніх у випадку, якщо вони постраждали від агресії Росії, або стали свідком злочинів, давати покази з тим, щоб жоден злочин не залишився непокараним. Завдяки документуванню злочинів рф можна буде отримати компенсацію за завдані збитки, визначати розмір репарації від рф та притягнути винних до кримінальної відповідальності.

27 травня начальник відділу комунікацій та правопросвітництва Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Оксана Дудаш провела інформування в Ужгородському міському центрі зайнятості.

Фахівець ознайомила присутніх з числа осіб, які перебувають на обліку в центрі зайнятості, з їхнім правом на безоплатну правову допомогу. Зокрема, зазначила, що скористатись первинною правовою допомогою за рахунок держави може кожен, хто перебуває під юрисдикцією України. Право на представництво у судах, перед органами держави тощо мають законодавчо визначені категорії громадян: малозабезпечені, учасники бойових дій, жертви домашнього та інших видів насильства, внутрішні переселенці, діти та ін.

О.Дудаш розповіла присутнім про пільги та соціальні виплати, передбачені вимушеним переселенцям державою. Також зазначила, що система БПД долучилася до документування воєнних злочинів рф та запросила у випадку, якщо особа постраждала від агресії Росії, або стала свідком злочинів, давати покази з тим, щоб жоден злочин не

залишився непокараним.

Також учасники заходу дізналися про особливості застосування ст.40 ККУ. Адже під час війни трапляються випадки, коли людина усвідомлювала небезпечність своїх вчинків і передбачала їх шкідливі наслідки, але, перебуваючи під впливом примусу, була позбавлена можливості керувати своїми вчинками.

4 травня начальник відділу комунікацій та правопросвітництва Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Оксана Дудаш та юрист Ужгородського бюро правової допомоги Марія Рішко провели правопросвітництво та консультування осіб з числа ВПО, які перебувають на обліку в Ужгородському міському центрі зайнятості.

М. Рішко розповіла присутнім про пільги та соціальні виплати, передбачені вимушеним переселенням державою. Також фахівець зазначила, що система БПД долучилася до документування воєнних злочинів РФ та запросила у випадку, якщо особа постраждала від агресії Росії, або стала свідком злочинів, давати покази з тим, щоб жоден злочин не залишився непокараним.

Про правову допомогу у кримінальному провадженні присутнім розповіла О.Дудаш.

У межах заходу фахівці передали інформаційні матеріали про БПД у період воєнного часу, пільги для ВПО та ін. для центру зайнятості.

20 червня, з нагоди Всесвітнього дня біженців, в Ужгородській публічній бібліотеці відбувся перегляд документального фільму "БІОТОП" від [#кіноклубмедіапросвіти](#) [#кіноклубDocuclub](#). Модераторка показу – Лариса Шувалова, волонтерка Ужгородського центру безоплатної правової допомоги.

На сьогодні біженці – це одна з найбільш гострих проблем сучасного світу. Війни, стихійні лиха, порушення прав людини – головні причини того, чому люди змушені покидати свої домівки й шукати кращого життя деінде. Ця тема документального фільму молодого німецького режисера набула нового змісту для українців з початком повномасштабної військової

російської агресії.

Оксана Дудаш - начальниця відділу комунікації та правопросвітництва Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області, розповіла про порядок надання пезоплатної вторинної допомоги.

Присутні дізнались загальну інформацію про явище вимушеної міграції у світі. Обговорили фільм, який змусив замислитися над тим, як порушуються права людини в контексті біженства та міграції.

1 червня в Україні відзначається Міжнародний день захисту дітей. З цієї нагоди в Ужгороді відбулися святкові заходи. Зокрема, на площі Народній в обласному центрі поліцейські патрульної та ювенальної поліції, кінологи, рятувальники, нацгвардійці, медики, працівники Ужгородського інституту культури, театру ляльок, фізкультурно-спортивного товариства «Динамо», благодійного фонду «Сила Ужгорода» та представники Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області й Ужгородського місцевого центру з надання БВПД організували для малечі святкові та пізнавальні дійства.

Закарпатській області Лариса Фучко».

У межах святкування юні країни мали можливість поспілкуватися з правоохоронцями, «покермувати» спецавтомобілями, доторкнутися до військового спорядження бійців роти поліції особливого призначення та навіть приміряти каску та бронежилети,. Не обійшлося і без конкурсів, інтерактивних ігор, змагань та безлічі призів. Дітлахи також мали нагоду поспілкуватися з фахівцями центрів БПД, в ігровій формі дізнатися про права та обов'язки дітей. Брендovanі значки та блокнотики стали винагородою діткам, які з задоволенням показували свої знання у сфері права.

«Держава гарантує захист прав дітей, що закріплено Законом «Про безоплатну правову допомогу», згідно якого усі діти мають право на отримання безоплатної вторинної правової допомоги, тобто, представництво інтересів у судах, перед органами державної влади тощо. Нині, в умовах війни, яку розпочала рф, діти ще більшою мірою потребують захисту своїх прав. Фахівці системи БПД готові це робити, - каже заступник директора Регіонального центру з надання БВПД у

[1.2] Мотивація та стимулювання людей до вирішення правових проблем у правовий спосіб, зокрема за допомогою механізмів системи надання безоплатної правової допомоги

З нагоди 10-ої річниці від дня створення першої установи системи безоплатної правової допомоги – Координаційного центру з надання правової допомоги, фахівці системи БПД на Закарпатті провели низку заходів, спрямованих на підвищення рівня правової обізнаності мешканців краю та покращення поінформованості про державну інституцію, головною місією якої є захист прав громадян за рахунок держави.

Мешканці та гості Ужгорода мали можливість долучитися до флешмобу «БПД – поруч!», який провели фахівці Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області та

Ужгородського місцевого центру на площі Театральній. У рамках заходу бажаючі могли отримати юридичні консультації з різних правових питань, які їх цікавили.

Більшість людей, які зверталися до юристів, виявились вимушеними переселенцями, тому й питання, з якими вон зверталися були: повернення кредиту в умовах воєнного стану, порядку перетину кордону, фіксації факту руйнування майна у зв'язку із бойовими діями рф в Україні та ін. Кожен отримав відповідь із поставлених запитань та інформаційні буклети «Правила перетину кордону та обмеження виїзду», «Фінансові питання в умовах воєнного стану», «Як фіксувати воєнні злочини», «Соціальна допомога в умовах воєнного стану», «Тимчасовий захист або статус біженця в країнах ЄС», «Безоплатна правова допомога поруч» тощо.

У рамках реалізації спеціального медіапроєкту "Безоплатна правова допомога на Закарпатті в умовах воєнного стану", **30 червня** відбувся другий його етап.

Директори Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Василь Попадинець та Мукачівського місцевого центру - Костянтин Молнар у програмі регіонального телебачення "М-Студіо" ознайомили краян з особливостями функціонування системи БПД під час війни. Також В.Попадинець провів публічну презентацію результатів роботи центрів за перше півріччя 2022 року.

В.Попадинець зазначив, що на центри та бюро правової допомоги на Закарпатті, окрім звичної роботи – забезпечення доступу до БПД усіх, хто цього потребує, правопросвітницької діяльності, реалізації пілотних проєктів тощо, лягло значне навантаження через величезний потік до нашої області вимушених переселенців із регіонів, де відбувалися чи відбуваються бойові дії, тимчасово окупованих територій. У зв'язку з цим число внутрішніх переселенців на

Закарпатті у перші місяці сягнуло близько 300 тисяч, з них понад 100 тисяч – в Ужгороді. Більша частина з них, окрім гуманітарної допомоги, потребувала правової підтримки. Система БПД негайно відреагувала на нові виклики. Перш за все, створенням нових консультаційних пунктів у місцях компактного проживання переселенців.

Наразі на Закарпатті функціонує 57 консультаційних пунктів, 25 з яких у місцях поселення ВПО.

З початку війни, з 24 лютого, до центрів та бюро правової допомоги на Закарпатті надійшло 5 727 звернень, з них за безоплатною вторинною правовою допомогою - 455.

Кількість зареєстрованих звернень від ВПО - 2 811, з них БВПД – 87.

Окрім того, система безоплатної правової допомоги сприяє прокуратурі у документуванні та фіксації воєнних злочинів, а також злочинів проти людяності, заподіяних унаслідок повномасштабного вторгнення рф в Україну, шляхом збору та фіксації працівниками центрів відомостей від осіб, які були очевидцями або потерпілими воєнних злочинів на території України, починаючи з 24 лютого 2022 року.

Правопросвітництво, роз'яснювальна робота серед ВПО щодо необхідності свідчити про злочини рф, яку проводять фахівці центрів та бюро правової допомоги, дуже важливі. Люди не повинні боятися, що їхні свідчення можуть бути розголошеними. Наразі фахівцями проведено 143 правопросвітницьких заходів та інформаційних кампаній, дані про 109 постраждалих/очевидців скеровано групі Офісу ГПУ та іншим правоохоронним органам (для проведення за їх участю відповідних процесуальних дій).

[1.3] Забезпечення вирішення проблем людей у правовий спосіб за допомогою існуючих та розвитку нових механізмів

Про особливості надання БВПД в умовах воєнного часу йшлося під час наради з адвокатами, яка відбулася **26 травня** в Регіональному центрі з надання БВПД. Упродовж заходу розглядалися питання дотримання вимог контрактів, графіку чергування адвокатами та надання адвокатами якісної та ефективної правової допомоги.

Директор Регіонального центру Василь Попадинець наголосив на важливості надання адвокатами якісної та в необхідному обсязі безоплатної вторинної правової допомоги клієнтам в умовах воєнного стану. Йшлося і про співпрацю в умовах воєнного часу, запровадження електронного документообігу в роботі центру з адвокатами.

Керівник поінформував учасників зустрічі про стан оплати послуг адвокатів, зазначивши, що нині можливі затримки оплати роботи правозахисників, пов'язані з ситуацією в країні, яка склалася внаслідок військової агресії РФ. Про стандарти якості надання безоплатної вторинної правової допомоги у кримінальному, цивільному, адміністративному

процесах та представництві у кримінальному процесі, а також про переваги електронної звітності присутніх поінформував начальник відділу забезпечення якості правової допомоги та підвищення кваліфікації її надавачів Павло Марамигін.

Директор Ужгородського місцевого центру Михайло Давиденко проаналізував надання БВПД за дорученнями місцевого центру. Обговорили й особливості роботи адвокатів під час воєнного стану, зокрема, пов'язані з наданням правової допомоги за рахунок держави вимушеним переселенцям, велика кількість яких знайшла тимчасовий притулок на Закарпатті.

Вебінар з медіації для працівників місцевих центрів та бюро правової допомоги на Закарпатті провів **30 червня** юрист Рахівського бюро правової допомоги Василь Савуляк.

Як зазначив директор Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Василь Попадинець, медіація, є не тільки альтернативним способом вирішення спорів, але й дуже ефективним. У країнах Європи 80% спорів, що перебувають у провадженні суду і передаються на медіацію, вирішуються без судового розгляду.

Медіація у праві – це метод вирішення спорів із залученням посередника (медіатора), який допомагає проаналізувати конфліктну ситуацію так, щоб зацікавлені сторони самостійно змогли обрати варіант рішення, який задовольняв би інтереси та потреби всіх учасників конфлікту. На відміну від формального судового процесу, під час медіації сторони доходять згоди самостійно.

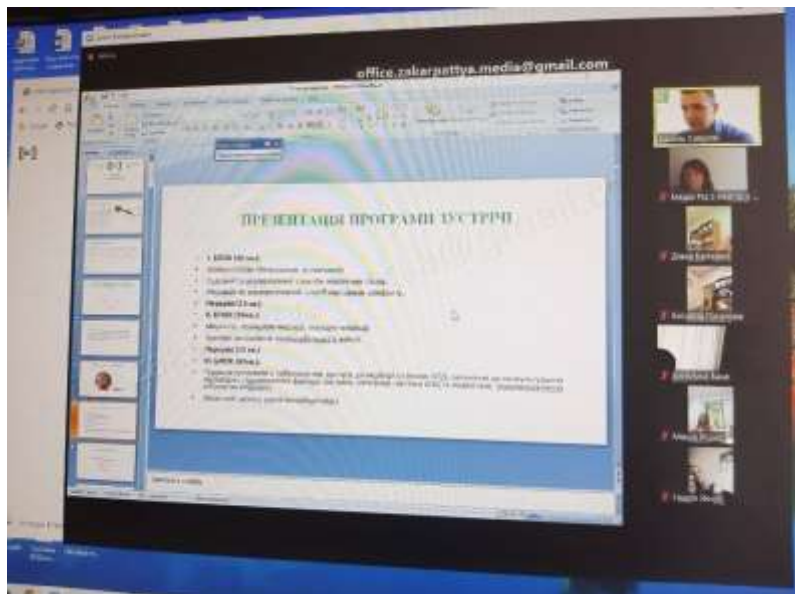
П. 5.4 Стратегії реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 рр., затвердженої

Указом Президента України від 20.05.2015 р. №276, передбачено розширення способів альтернативного (позасудового) врегулювання спорів, зокрема, шляхом практичного впровадження інституту медіації та посередництва. Закон України про медіацію визначає правові засади та порядок проведення медіації як позасудової процедури врегулювання конфлікту (спору), принципи медіації, статус медіатора, вимоги до його підготовки та інші питання, пов'язані з цією процедурою.

Для фахівців системи безоплатної правової допомоги важливим є вивчення інституту медіації та її застосування на практиці.

У межах онлайн тренінгу "Вступ до медіації" Василь Савуляк ознайомив учасників вебінару з судовим та альтернативним способами вирішення спорів, та детально зупинився на медіації, як альтернативному способі вирішення конфліктів. Йшлося також про надання допомоги в забезпеченні доступу до медіації у системі БПД, залучення до консультування підготовлених фахівців системи, співпрацю з медіаторами та перенаправлення клієнта на медіацію.

Цікавою та пізнавальною була й практична частина вебінару, а також обговорення та запитання-відповіді щодо конкретних аспектів застосування медіації.

15 червня директор Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Василь Попадинець та заступник директора Лариса Фучко навідалися з робочим візитом до Хустського місцевого центру та Тячівського бюро правової допомоги.

У межах візиту відбулися робочі зустрічі з працівниками центру та бюро, упродовж яких обговорювали актуальні питання діяльності, зокрема йшлося про швидке реагування на потреби та виклики часу – надання вчасної та якісної правової допомоги внутрішнім переселенцям, сприяння документуванню військових злочинів та інші актуальні питання, які виникають в умовах воєнного стану.

У рамках виїзду В.Попадинець провів робочу зустріч з керуючим справами Хустської районної ради Мирославом Гомечком, під час якої йшлося про взаємодію з органами місцевого самоврядування з питань надання правової допомоги мешканцям району та тимчасово переміщеним особам. Також директор Регіонального центру ознайомив з проєктами, які реалізуються системою БПД, зокрема, з проєктом "Волонтер БПД" та програмою відновного правосуддя для неповнолітніх на Закарпатті, з метою їх ефективної реалізації у районі.

Окрім того, заступник директора Регіонального центру Лариса Фучко провела моніторинг роботи Тячівського бюро правової допомоги, за результатами якого надала методичні рекомендації його працівникові.

3 травня директор Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Василь Попадинець провів робочу зустріч з керівником апарату Закарпатської ОДА Русланою Натуркач. У рамках зустрічі сторони обговорили питання співпраці з метою покращення доступу мешканців краю до безоплатної правової допомоги та підвищення їхньої правової обізнаності. Зокрема, йшлося про сприяння представників місцевої влади фахівцям центрів та бюро правової допомоги на Закарпатті у провадженні їхньої діяльності -

забезпечення правовою допомогою від держави усіх, хто її потребує, та розміщенні інформаційних матеріалів про діяльність системи БПД на офіційному сайті держадміністрації. Йшлося і про налагодження співпраці щодо профілактики злочинності серед неповнолітніх, у частині реалізації програми "Відновне правосуддя для неповнолітніх, які підозрюються у вчиненні кримінального правопорушення». Зокрема, можливостей залучення психологів шкіл та ліцеїв області.

Про співпрацю та нові напрямки взаємодії в умовах воєнного стану йшлося під час робочої зустрічі директора Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Василя Попадинця, керівника Ужгородського місцевого центру Михайла Давиденка з представницею працівниці Управління дотримання прав людини Національної поліції України Тетяною Щербою.

Сторони обговорили питання дотримання правоохоронцями порядку інформування центру про затримання осіб та своєчасне проведення звірок. Йшлося і про координацію зусиль у протидії домашньому насильству, зокрема, шляхом проведення спільних правопросвітницьких заходів тощо. Окрім того, учасники робочої зустрічі обговорили й питання та напрямки співпраці під час війни, спрямованої на забезпечення та захист прав внутрішніх переселенців.

Також Т.Щерба надала інформаційні буклети "Памятка щодо забезпечення прав людини, зокрема дитини, в умовах воєнного стану" для використання в роботі юристів центрів та бюро правової допомоги.

1 квітня у Регіональному центрі з надання БВПД у Закарпатській області, під головуванням директора РЦ Василя Попадинця, відбулося засідання Керівної ради. У нараді взяли участь заступник директора Лариса Фучко, головний бухгалтер Марина Азарко, начальник відділу комунікацій та правопросвітництва Оксана Дудаш та директори Мукачівського, Ужгородського та Хустського місцевих центрів з надання БВПД – Костянтин Молнар, Михайло Давиденко та Аліса Богдан.

На порядку денному було розглянуто питання діяльності центрів та бюро в умовах воєнного стану, підбито підсумки роботи регіонального та місцевих центрів за I квартал 2022 року, обговорено нові напрями роботи, спрямовані на забезпечення доступу до БПД внутрішніх переселенців, активізації інформаційної кампанії щодо інформування населення про законодавчі зміни, пов'язані з війною, тощо.

Як зазначив В.Попадинець, за I квартал 2022 року адвокатам, які співпрацюють з Регіональним центром, видано 728 доручень, за аналогічний період минулого року було видано 737 доручень. За надані адвокатами послуги було оплачено 1 326 605 грн. До місцевих центрів за цей період надійшло 3342 звернення громадян.

Особливу увагу присутніх Василь Попадинець звернув на важливість вчасного реагування на виклики сьогодення. Нині – це зростаюча потреба в наданні безоплатної правової допомоги внутрішнім переселенцям, які прибувають на Закарпаття щодня. З цією метою в області створено 36 пунктів консультування ВПО, до яких вже звернулося 863 особи.

Учасники Керівної ради також обговорили питання залучення юристів БПД до процесу документування військових злочинів рф, підготовки та розміщення актуальної інформації для вимушених переселенців тощо.

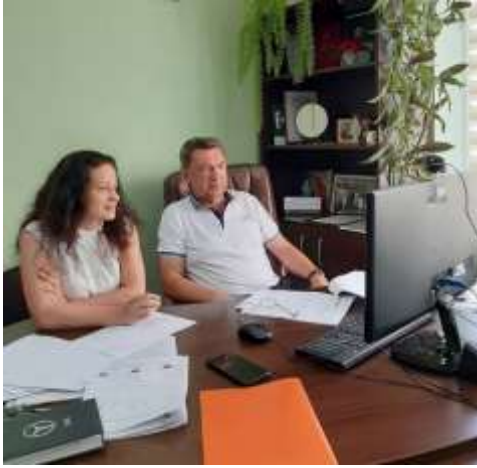
[1.4] Розвиток на базі системи БПД механізмів, спрямованих на недопущення порушень прав людини, яка знаходиться у контакті чи конфліктів із законом (в адміністративному та кримінальному процесі)

Про сприяння у вирішенні правових питань для представників ромської національності з числа внутрішньо переміщених осіб йшлося у рамках робочої зустрічі, ініційованої Міжнародним благодійним фондом "Чіріклі", яка відбулася **14 червня** у форматі онлайн. До участі у заході долучилися правозахисники, представники місцевої влади, зокрема, м.Ужгорода, управління юстиції (ДРАЦСу), громадськості, а також керівників Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Василя Попадинця та Ужгородського місцевого центру з надання БВПД - Михайла Давиденка.

У межах заходу була обговорена ситуація щодо забезпечення тимчасовим прихистком ромів-переселенців на Закарпатті. Як зазначила представник Ужгородської міської ради, в комунальних установах Ужгорода наразі проживає 70 осіб ромської національності з числа ВПО.

Учасники зустрічі обговорили шляхи співпраці з метою вирішення проблемних питань вказаної категорії осіб у правовому полі.

Обмін досвідом з реалізації програми відновлення для неповнолітніх в режимі онлайн відбувся між фахівцями Регіональних центрів Закарпатської, Житомирської та Волинської областей. **13 червня** керівники Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Волинській області - Наталія Смолярчук, у Закарпатській - Василь Попадинець та заступниця директора у Житомирській області Наталія Радущинська під час онлайн зустрічі говорили про особливості реалізації пілотного проекту «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення». Упродовж заходу

йшлося і про особливості реалізації проекту в умовах воєнного стану, обговорювалися шляхи вирішення проблемних питань, фахівці ділилися кращими практиками та домовлялися про подальшу співпрацю.

Реалізація пілотного проекту особливо важлива саме зараз, під час війни, коли неповнолітні особи, які вчинили кримінальне правопорушення чи не найбільше потребують уваги та підтримки з боку фахівців. Тому до обговорення спільних проблеми було запрошено фахівців інших регіональних центрів, які охоче поділилися своїм досвідом і напрацюваннями. На Житомирщині з початку запровадження проекту налічується 15 справ з відновного правосуддя, з них у 13 випадках укладено годи про застосування програми. З початку 2022 року не надійшло жодної справи.

На Закарпатті наразі налічується 17 справ, - зазначив директор Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області В.Попадинець. - Активна робота проводилася щодо пошуку психологів. Зокрема, з департаментом освіти Закарпатської ОДА домовилися про залучення шкільних психологів до процесу ресоціалізації неповнолітніх.

✓ За результати робочої зустрічі вдалося окреслити питання, над якими фахівці БПД спільно працюватимуть і надалі, аби Програма відновлення для неповнолітніх й надалі успішно реалізовувалася в Україні.

17 травня, з метою підвищення ефективності реалізації програми відновного правосуддя шляхом обміну кращими практиками та врахування проблемних питань, у режимі онлайн відбувся захід з обміну досвідом між адвокатами-посередниками, які залучені до реалізації проекту «Програма відновного правосуддя для неповнолітніх, які підозрюються у вчиненні кримінального правопорушення» у Закарпатській області.

Як зазначив В.Попадинець, нині в області налічується 17 кейсів, з яких по 12 справах прийнято рішення судів першої інстанції. На Закарпатті сертифіковано трьох адвокатів-посередників, які докладають максимум зусиль, аби знайти підхід до неповнолітнього правопорушника та

потерпілої сторони та примирити сторони. Нещодавно до цієї когорти захисників долучилася адвокатка-медіаторка з Житомирської області – Наталія Нагорна. Юристка поділилася власним досвідом участі у програмі «Відновного правосуддя» із закарпатськими колегами. Нині у її «доробку» дев'ять успішних кейсів. Також юристка наголосила на важливості залучення психологів під час застосування заходів ресоціалізації до неповнолітнього.

Закарпатські медіатори – Леся Сідун, Ярослава Габор та Любомир Цебрик поділилися своїм досвідом роботи у проєкті, особливостями його реалізації в краї. Специфіка Закарпаття в тому, що сторони, які потрапляють у медіацію, не завжди володіють українською мовою, і потребують залучення перекладача. Але це не зовсім ефективно, адже процес медіації вимагає психологічної комунікації сторін.

Цього ж дня відбулася робоча зустріч директора Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Василя Попадинця та начальника відділу захисту інтересів дітей та протидії насильству Закарпатської обласної прокуратури Наталії Кузан. Метою якої було обговорення проблемних питань щодо реалізації проєкту «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення» у період воєнного стану.

8 квітня у Регіональному центрі з надання БВПД у Закарпатській області відбулася робоча зустріч директора Василя Попадинця, фахівців центру та керівника Ужгородського місцевого центру Михайла Давиденка з заступником начальника відділу офісу Генпрокурора Іваном Шведом.

Учасники зустрічі обговорили налагодження співпраці системи БПД на Закарпатті з прокурорами та об'єднання спільних зусиль з метою фіксації воєнних злочинів, а також злочинів проти людяності, заподіяних унаслідок повномасштабного вторгнення рф на територію нашої держави.

В.Попадинець зазначив, що метою зустрічі є обговорення алгоритму співпраці та налагодження комунікації з керівниками груп прокурорів для залучення працівників системи надання БПД до співпраці з прокурорами для збору відомостей від осіб, які були очевидцями або потерпілими від воєнних злочинів на території України.

«Наразі в кожній територіальній громаді області, де знайшли прихисток внутрішні переселенці, призначені відповідальні працівники прокуратури, які проводять роз'яснювальну роботу серед ВПО з тим, щоб переконати очевидців чи потерпілих від воєнних злочинів надати свідчення. Співпраця з системою БПД дуже потрібна. Особливо саме у частині проведення роз'яснювальної роботи серед переселенців щодо того, що їхні свідчення не будуть розголошуватися, це конфіденційна інформація тощо», - зазначив І.Швед

Основне завдання: зібрати якомога більше доказів від потерпілих та свідків трагічних подій, які Україна використає для притягнення винних до кримінальної відповідальності та відшкодування нашим громадянам заподіяних збитків.

Учасники зустрічі обговорили алгоритм співпраці, зокрема, йшлося і про сприяння у наданні приміщення для проведення прокурорами допитів.

Розширена робоча нарада за участі керівників і фахівців центрів БПД на Закарпатті та прокурорів, зокрема, представників офісу Генпрокуратури, відбулася **11 квітня** у Регіональному центрі з надання БВПД у Закарпатській області. Як зазначив директор Регіонального центру Василь Попадинець, «метою зустрічі є узгодження спільного алгоритму дій та співпраці щодо збору відомостей від осіб, які були очевидцями або потерпілими від воєнних злочинів на території України. Одним із важливих напрямків цієї роботи є посилення інформування вимушених переселенців про важливість свідчень очевидців чи потерпілих про воєнні злочини, завдані рашистськими окупантами». Представники прокуратури та керівники Ужгородського, Мукачівського та Хустського місцевих центрів з надання БВПД детально обговорили шляхи співпраці центрів та бюро з прокуратурою щодо фіксації воєнних злочинів, а також злочинів проти людяності, заподіяних унаслідок повномасштабного вторгнення РФ на територію нашої держави. Сторони визначили відповідальних за комунікацію фахівців та з метою ефективної співпраці, домовилися про обмін необхідною інформацією, контактними даними відповідальних працівників у регіонах області. Також прокурори виокремили деякі проблемні питання, серед яких - небажання внутрішніх переселенців давати свідчення. Саме тому правопросвітництво, роз'яснювальна робота серед ВПО є дуже важливо. Вимушені переселенці повинні знати, що їхні свідчення – це конфіденційна інформація, яка не буде розголошена. Окрім того, завдяки документуванню злочинів РФ можна буде отримати компенсацію за завдані збитки, визначати розмір репарації від РФ та притягнути винних до кримінальної відповідальності.